



UNIVERSITATEA TEHNICĂ A MOLDOVEI

**PARTICULARITĂȚILE ALIMENTARE
ALE POPULAȚIEI ADULTE (40-70 ANI) A
REPUBLICII MOLDOVA**

Masterand gr. MRSC

Dodon Jana

Conducător Dr. I. univ.

Covaliov Eugenia

Chișinău 2021

MINISTERUL EDUCAȚIEI, ȘTIINȚEI ȘI CERCETĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA

Universitatea Tehnică a Moldovei

**Programul de masterat "Managementul Restaurantelor și Serviciilor de
Catering"**

Admis la susținere
Șef Departament AN conf. univ. dr.Chirsanova Aurica
" _____ " _____ 2021

PARTICULARITĂȚILE ALIMENTARE ALE POPULAȚIEI ADULTE (40-70 ANI) A REPUBLICII MOLDOVA

Teză de master

Masterand _____ Dodon Jana
Conducător _____ Covaliov Eugenia

Chișinău 2021

Rezumat

În următoarea lucrare eu am decis să relatez despre o generalitate a tipurilor de alimentație prezente la moment în țară noastră, dar și să abordez diferite probleme, căi de soluționare și date statistice care mi-au creat o concepție a subiectelor pe care le-am dezvoltat pe parcursul tezei. Astfel vorbim la general în conținut sunt introduse teme precum: obezitatea, influența implicațiilor politice și financiare asupra stilului alimentar, diferiți factori biologici (compoziția corpului sau medicamentele), precum și felul în care starea psihologică afectează sau îmbunătățește felul în care percepem conceptul de alimentație sănătoasă dar și cât este de importantă cultura în valorificarea alimentelor sănătoase, autohtone și naturale. Teza în mare majoritate a fost realizată pe baza unui sondaj sau mai bine spus a unui chestionar efectuat în perioada septembrie- noiembrie anul curent ce a vizat persoanele de la vârsta de 18 până la plus 60 de ani. Întrebările incluse în el au fost generale referitoare la domeniul alimentației publice, iar în baza răspunsurilor acumulate, în a doua jumătate a tezei sunt realizate concluzii și diagrame care reprezintă în metoda procentajului rezultatele acumulate. Lucrarea în cauză a fost realizată cu scopul de a aprecia și de a estima atitudinea persoanelor băștinașe ale Republicii Moldova față de propria sănătate și felul în care ei pun accent pe industria alimentară și produsele ce se găsesc pe rafturile magazinelor, așadar printre rândurile tezei realizate de către mine cu siguranță este prezentă și concordanța dintre economia țării și alimentele care sunt oferite spre comercializare către cumpărători. Observăm și faptul că există o strânsă legătură și o similitudine aparte între toate domeniile abordate de către mine în conținutul ce urmează fiind prezent faptul că alimentația este influențată atât direct cât și indirect de evoluția țării atât din punct de vedere politic cât și social-economic dar și de modul de gândire a populației. Astfel eu analizând minuțios am scris concluzii și analize referitoare la particularitățile alimentare ale populației adulte (40 – 70 ani) a Republicii Moldova.

Abstract

In the next paper I decided to report the generality of types of food that are currently present in our country and also address different problems, solutions and statistical data that created a conception of the topics I have developed during this thesis. In general, the content introduces topics such as obesity, the influence of political and financial implications on eating style, various biological factors (chorus composition or medications) and how the psychological state affects or improves the way we perceive the concept of healthy eating but also how important culture is in capitalizing on healthy, local and natural foods. The thesis was mostly based on a survey or rather a questionnaire conducted in September and November this year targeted people aged 18 to over 60 years. The questions included in it were general regarding the field of public alimentation, and based on the accumulated answers, in the second half of the thesis conclusions and diagrams are made which represent in the percentage method the accumulated results. This work was carried out in order to appreciate and appreciate the attitude of the natives of the Republic of Moldova towards their own health and the way they focus on the food industry and products found on store shelves, so among the lines of the thesis made by to me it certainly shows the concordance between the country's economy and the food that is offered for sale to buyers. We also notice the fact that there is a close connection and a special similarity between all the areas approached by me in the following content, being present the fact that nutrition it is influenced both directly and indirectly by the evolution of the country both from a political and socio-economic point of view, but also by the way of thinking of the population. Thus, I carefully analyzed the conclusions and analyzes regarding the food peculiarities of the adult population (40-70 years) of the Republic of Moldova.

Cuprins

Introducere	4
1. STUDIUL LITERAR	5
1.1 Tendințe alimentare în Republica Moldova	5
1.2 Politicile privind mediul alimentar în Republica Moldova	10
1.3 Factori determinanți ai caracterului alimentar	17
1.3.1 Factori biologici	17
1.3.2 Factori psihologici	19
1.3.3 Factori socio-economici și de mediu	22
1.3.4 Factori culturali	23
2. MATERIALE ȘI METODE	24
2.1 Designul cercetării	24
2.2 Participanți	26
2.3 Materiale	26
3. REZULTATE ȘI DISCUȚII	27
3.1. Informații generale despre respondenți	27
3.2. Informații aferente alimentației respondenților	30
CONCLUZII	60
BIOGRAFIE	61

BIBLIOGRAFIE

- Akamine D, Filho MK, Peres CM (2007) Drug–nutrient interactions in elderly people. *Current Opinion in Clinical Nutrition & Metabolic Care* 10:304–310. <https://doi.org/10.1097/MCO.0b013e3280d646ce>
- Allaz A-F, Bernstein M, Rouget P, et al (1998) Body weight preoccupation in middle-age and ageing women: A general population survey. *Int J Eat Disord* 23:287–294. [https://doi.org/10.1002/\(SICI\)1098-108X\(199804\)23:3<287::AID-EAT6>3.0.CO;2-F](https://doi.org/10.1002/(SICI)1098-108X(199804)23:3<287::AID-EAT6>3.0.CO;2-F)
- Baucom DH, Aiken PA (1981) Effect of depressed mood on eating among obese and nonobese dieting and nondieting persons. *Journal of Personality and Social Psychology* 41:577–585. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.41.3.577>
- Bermudez O, Tucker K (2004) Cultural Aspects of Food Choices in Various Communities of Elders. *Generations* 3:22–27
- Brownie S (2006) Why are elderly individuals at risk of nutritional deficiency? *Int J Nurs Pract* 12:110–118. <https://doi.org/10.1111/j.1440-172X.2006.00557.x>
- Produse alimentare inovative / Chirsanova Aurica, Reșitca Vladislav, Siminiuc Rodica et al. ; coordonatori: Aurica Chirsanova, Tatiana Capcanari ; Universitatea Tehnică a Moldovei, Facultatea Tehnologia Alimentelor, Departamentul Alimentație și Nutriție. – Chișinău: Tehnica-UTM, 2021. – 455 p.: fig., fig. color, tab. Referințe bibliogr. la sfârșitul cap. – 50 ex. ISBN 978-9975-45-704-0. 663/664 P 94 <https://zenodo.org/record/5563412#.YY2Ei2BBxPY>
- Calasanti T (2005) Ageism, Gravity, and Gender: Experiences of Aging Bodies. *Generations* 3:8–12
- Carlson A, Juan W (2004) Developing a measure for the dietary guidelines recommendation to eat a variety of foods. *Fam Uy Economics and Nutrition Review* 16:49–53
- Casey R, Oppert J-M, Weber C, et al (2014) Determinants of childhood obesity: What can we learn from built environment studies? *Food Quality and Preference* 31:164–172. <https://doi.org/10.1016/j.foodqual.2011.06.003>
- Chelcea, S. Inițiere în cercetarea sociologică, editura Comunicare.ro, București, 2004
- Clarke LH (2002) Older women’s perceptions of ideal body weights: the tensions between health and appearance motivations for weight loss. *Ageing and Society* 22:751–773. <https://doi.org/10.1017/S0144686X02008905>
- AURICA CHIRSANOVA, TATIANA CAPCANARI, ALINA BOISTEAN.
PALYNOLOGICAL, Physico-chemical and biologically active substances profile in some types of honey in the Republic of Moldova. *Journal of Engineering Science*. Vol. XXVIII, no. 3 (2021), pp. 175 – 186. ISSN 2587-3474. [https://doi.org/10.52326/jes.utm.2021.28\(3\).14](https://doi.org/10.52326/jes.utm.2021.28(3).14)
- Chirsanova Aurica, Capcanari Tatiana, Gîncu Ecaterina. Jerusalem artichoke (*Helianthus Tuberosus*) flour impact on bread quality. *Journal of Engineering Science*. Vol. XXVIII, no. 1, 2021, pp. 131 – 143. categoria B+ [https://doi.org/10.52326/jes.utm.2021.28\(1\).14](https://doi.org/10.52326/jes.utm.2021.28(1).14)
- Chirsanova Aurica, Calcatiniuc. Dumitru. THE IMPACT OF FOOD WASTE AND WAYS TO MINIMIZE IT. *Journal of Social Sciences*. Vol. IV, no. 1, 2021, pp. 128 – 139 categoria B+ DOI: [https://doi.org/10.52326/jss.utm.2021.4\(1\).15](https://doi.org/10.52326/jss.utm.2021.4(1).15)
- Boistean Alina, Chirsanova Aurica, Zgardan Dan, Mitina Irina, Gaina Boris. METHODOLOGICAL ASPECTS OF REAL-TIME PCR USAGE IN ACETOBACTER DETECTION. *Journal of Engineering Science*. Vol. XXVII, no. 3, 2020, pp. 232 – 238 categoria B+ DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.3949726>
- Chirsanova Aurica, Covaliov Eugenia, Tatiana Capcanari, Natalia Suhodol, Olga Deseatnicova, Boistean Alina, Resitca Vladislav, Sturza Rodica. Consumer behavior

- related to salt intake in Republic of Moldova. *Journal of social sciences*. Vol. III (4) 2020. CZU 366:613.2:664.41(478) pp.101-110. categoria B+ <https://doi.org/10.5281/zenodo.4296387>
- de Castro JM (2002) Age-Related Changes in the Social, Psychological, and Temporal Influences on Food Intake in Free-Living, Healthy, Adult Humans. *The Journals of Gerontology Series A: Biological Sciences and Medical Sciences* 57:M368–M377. <https://doi.org/10.1093/gerona/57.6.M368>
- D’Elia L, Obreja G, Ciobanu A, et al (2019) SODIUM AND POTASSIUM INTAKE IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA: A NATIONAL SURVEY. *Journal of Hypertension* 37:e62. <https://doi.org/10.1097/01.hjh.0000570972.84494.40>
- Donini LM, Savina C, Cannella C (2003) Eating Habits and Appetite Control in the Elderly: The Anorexia of Aging. *Int Psychogeriatr* 15:73–87. <https://doi.org/10.1017/S1041610203008779>
- Dubois L, Girard M (2001) Social position and nutrition: a gradient relationship in Canada and the USA. *Eur J Clin Nutr* 55:366–373. <https://doi.org/10.1038/sj.ejcn.1601165>
- Ferjančič B, Bertoneclj J (2018) Problematika določanja vsebnosti prehranske vlaknine – vpliv frakcije mletja in načina mešanja vzorca. *Acta Agric Slov* 111:111. <https://doi.org/10.14720/aas.2018.111.1.11>
- Fieldhouse P (1995) *Food and Nutrition*. Springer US, Boston, MA
- Hughes G, Bennett KM, Hetherington MM (2004) Old and alone: barriers to healthy eating in older men living on their own. *Appetite* 43:269–276. <https://doi.org/10.1016/j.appet.2004.06.002>
- Hupkens C (2000) Social class differences in food consumption. The explanatory value of permissiveness and health and cost considerations. *The European Journal of Public Health* 10:108–113. <https://doi.org/10.1093/eurpub/10.2.108>
- Institute for Health Metrics and Evaluation. (2017) Republic of Moldova
- James D (2004) Factors influencing food choices, dietary intake, and nutrition-related attitudes among African Americans: Application of a culturally sensitive model. *Ethnicity & Health* 9:349–367. <https://doi.org/10.1080/1355785042000285375>
- Kelly B, Jewell J, Health Evidence Network, et al (2018) What is the evidence on the policy specifications, development processes and effectiveness of existing front-of-pack food labelling policies in the WHO European Region?
- Levy BR, Myers LM (2004) Preventive health behaviors influenced by self-perceptions of aging. *Preventive Medicine* 39:625–629. <https://doi.org/10.1016/j.ypmed.2004.02.029>
- Lewis DM, Cachelin FM (2001) Body Image, Body Dissatisfaction, and Eating Attitudes in Midlife and Elderly Women. *Eating Disorders* 9:29–39. <https://doi.org/10.1080/106402601300187713>
- McConville C, Simpson EEA, Rae G, et al (2005) Positive and negative mood in the elderly: the ZENITH study. *Eur J Clin Nutr* 59:S22–S25. <https://doi.org/10.1038/sj.ejcn.1602293>
- Moscovici, S. *Metodologia științelor socioumane*, editura Polirom, Bucuresti, 2007
- Murphy PA, Prewitt TE, Boté E, et al (2001) Internal Locus of Control and Social Support Associated with Some Dietary Changes by Elderly Participants in a Diet Intervention Trial. *Journal of the American Dietetic Association* 101:203–208. [https://doi.org/10.1016/S0002-8223\(01\)00053-0](https://doi.org/10.1016/S0002-8223(01)00053-0)
- National Health and Medical Research Council (2005a) *Eat well for life: Dietary guidelines for older Australians*.
- Nordin BEC, Need AG, Steurer T, et al (1998) Nutrition, Osteoporosis, and Aging. *Annals NY Acad Sci* 854:336–351. <https://doi.org/10.1111/j.1749-6632.1998.tb09914.x>

- Obreja G, Raevschi E, Penina O (2018) Informing national salt reduction strategy. <https://doi.org/10.5281/ZENODO.1299010>
- Paddon-Jones D (2006) Interplay of Stress and Physical Inactivity on Muscle Loss: Nutritional Countermeasures. *The Journal of Nutrition* 136:2123–2126. <https://doi.org/10.1093/jn/136.8.2123>
- Raine KD (2005) Les déterminants de la saine alimentation au Canada: Aperçu et synthèse. *Can J Public Health* 96:S8–S15. <https://doi.org/10.1007/BF03405195>
- Richard L, Gosselin C, Trickey F, et al (2000) “Outings to Your Taste”: A Nutrition Program for the Elderly. *The Gerontologist* 40:612–617. <https://doi.org/10.1093/geront/40.5.612>
- Schiffman S, Graham B (2000) Taste and smell perception affect appetite and immunity in the elderly. *Eur J Clin Nutr* 54:S54–S63. <https://doi.org/10.1038/sj.ejcn.1601026>
- Schiffman SS (2000) Intensification of Sensory Properties of Foods for the Elderly. *The Journal of Nutrition* 130:927S-930S. <https://doi.org/10.1093/jn/130.4.927S>
- Soini H, Muurinen S, Routasalo P, et al (2006) ORAL AND NUTRITIONAL STATUS – IS THE MNA® A USEFUL TOOL FOR DENTAL CLINICS. *The Journal of Nutrition, Health & Aging* 10:495–500
- WHO (2017) FEEDcities project. The food environment description in cities in Eastern Europe and Central Asia - Republic of Moldova
- World Health Organization. (2018) WHO European Childhood Obesity Surveillance Initiative: overweight and obesity among 6–9-year-old children: report of the third round of data collection 2012–2013
- World Health Organization (2012) A framework for implementing the set of recommendations on the marketing of foods and non-alcoholic beverages to children. World Health Organization, Geneva
- World Health Organization (2007) Manual of physiological aging theories and aging as sociophysical development.
- (2018) Legea nr. 306 privind siguranța produselor alimentare
- (2014) Hotărârea Guvernului nr. 730 din 8 septembrie 2014 Cu privire la aprobarea Programului național în domeniul alimentației și nutriției pentru anii 2014-2020.
- (2016) Ordinul Ministerului Sănătății nr. 638 din 12 august 2016 Cu privire la implementarea Recomandărilor pentru un regim alimentar sănătos și activitate fizică adecvată în instituțiile de învățământ din Republica Moldova.